

DE GOUDEN EEUW BOVEN AMSTERDAM

Vaar mee op verbeelding

Hoe we de periode noemen, daar zijn de meningen over verdeeld. Feit is dat Nederland in de 17e eeuw een economische grootmacht was. En wie wil weten hoe dat er toen uitzag, hoeft alleen maar de trein, de boot of de fiets te pakken. Voor een rondje Hoorn, Medemblik, Enkhuizen én Alkmaar.

TEKST RESI LANKESTER FOTOGRAFIE MARLOES BOSCH

Prachtige gevelpanden, je waant je zomaar in VOC-tijd

“Kijk, daar zitten ze, de scheepjongens van Bontekoe.” Schipper Bram wijst enthousiast naar de kade. We doen een rondje Gouden eeuw vandaag: een tour door eigen land om te zien hoe aanwezig de geschiedenis van ruim vier eeuwen geleden nog is. Het geeft ons een dubbel gevoel, want ja, Nederland was toen machtig, rijk, welvarend. Wat we zien uit die tijd spreekt tot de verbeelding: houten schepen met opbollende zeilen, charmante grachtenpandjes met trapgevel-tjes, reizen naar exotische oorden waar specerijen werden ontdekt, zoals peper. Maar dit is ook de tijd van de mensenhandel, van armoede en uitbuiting, van bloedige oorlogsvoering. Al die kanten van de ruim tweehonderd jaar durende roemruchte Verenigde Oost-Indische Compagnie, de eerste multinational ter wereld, passeren vandaag de revue.

En omdat VOC ongeveer gelijkstaat aan water, starten we in de watertaxi van Bram Nijenhuis, naar de belangrijke VOC-stad Hoorn. Scheepjongens Hajo, Padde

en Rolf zitten in brons gegoten op de kademuur naast de zo in het oog springende Hoofdtoren, een verdedigingstoren uit 1532. Bram kent het hele verhaal – ‘natuurlijk!’ – en vertelt het ons met verve. Hoe de drie jochies in 1618 op het schip ‘Nieuw Hoorn’ stapten, onder de leiding van schipper Bontekoe. Hoe het mis gaat en maar een handjevol overlevenden stranden op Sumatra. Hoe de jongens gevangen worden genomen en na allerlei omzwervingen in het vertrouwde Hoorn aankomen: op schaatsen!

Bram wijst ons op alle bijzondere oude pandjes aan het water. “Kijk een bierpak-

**Je kunt de specerijen
haast nog ruiken**

huis uit 1618. En hier, in de Slapershaven, zijn op de huizen beeldhouwde scènes te zien van de zeeslag waarbij we de Spaanse admiraal Bossu en zijn vloot versloegen in 1573.” We varen langs de Gras-haven. Vroeger lagen hier oorlogsschepen, nu kun je aan de kade je campertje parkeren – ‘nét’ een ander sfeertje dus.

Bier voor iedereen

Knus toeristisch: de museumstoomtram nemen van Hoorn naar Medemblik. Na een ritje van een uur en twintig minuten komen we aan in de oudste stad van West-Friesland – de stadsrechten stammen uit 1289 – net eerder dan Amsterdam. De havens werden in de bloeitijd van de VOC volop gebruikt, je kunt de specerijen haast nog ruiken.

Een van de paradepaardjes van de stad is het zusje van het Muiderslot: het Radboudkasteel uit 1288. Brouwerij Radboud in Medemblik schenkt bier waarvan de namen ons iets leren over de geschiede-

Verkennen per fiets

Op de fiets is deze historische route ook goed te doen. Tussen elke plaats ligt nog geen dertig kilometer. Fietsroutes vind je op goudeneeuwbovenamsterdam.nl of bij de lokale VVV.

Zo zat het

Het begin van de Gouden eeuw wordt vaak gekoppeld aan de oprichting van de VOC in 1602. De VOC was, tot aan het eind ervan in 1800, het grootste handelsbedrijf ter wereld. Er waren zes VOC-steden, plaatsen waar het bestuur een basis had: Amsterdam, Middelburg, Enkhuizen, Hoorn, Rotterdam en Delft. Andere steden zoals Alkmaar waren geen officiële VOC-stad maar liften mee op de welvaart.

Bier was destijds de nationale volksdrank, omdat het minder bacteriën bevatte dan drinkwater.

De stadsblikvanger van Hoorn is de Hoofdtoren

Pagina 48-49: het schip De Halve Maen (ligt dit jaar niet in Hoorn)

Proef het verleden in ...

Hoorn

Met een drankje van het uitzicht over het Markermeer genieten in voormalig verdedigingswerk en stadsblikvanger de Hoofdtoren. Bezoek dé Gouden Eeuw-collectie in het Westfries museum.

Medemblik

Bekijk (en beklim) de eeuwenoude meelmolen aan de Westerdijk en strijk erna neer op het terras van het karakteristieke Poorthuisje.

Enkhuizen

Bewonder de oudste 17e-eeuwse stadsbibliotheek De Librije en de indrukwekkende Westerkerk en bestel bij Onder de Wester ertegenover een 'VOC-plankje': een interessante mix van hapjes van toen, waaronder buikspek, gerookte makreel, bonen en Boerenjongens.

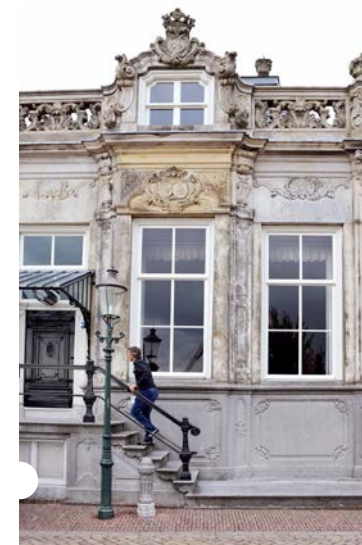
Alkmaar

Een fijne plek om je even eeuwen terug te wanen: het terras aan het water van koffietentje Anne & Max. Ook lekker uitblazen is het bij voormalig klooster Heeren van Sonoy in het Hof van Sonoy.

Omhoog blijven kijken als je wandelt

Enkhuizen telt maar liefst 366 monumentale panden

Veel gevels herinneren ons eraan dat de VOC-tijd zich grotendeels afspeelde op het water

De eeuwenoude Drommedaris in Enkhuizen

Bier was de nationale volksdrank

nis. We proberen ons voor te stellen wat een zootje het toen geweest moet zijn: bier was de nationale volksdrank, omdat het minder bacteriën bevatte dan drinkwater. En dan aangeschoten met je schip de oceaan oversteken en de Spaanse vijand van je afslaan. Poeh.

(Daags voor het ter perse gaan van dit nummer werd ons bekend dat Brouwerij Radboud helaas failliet is gegaan door de coronacrisis. Over een doorstart is nog niets bekend. Redactie).

VOC-thee

Niet alleen dat inkijsje in die bizarre 'gouden' tijd maakt deze tour bijzonder. Ook de route zelf. Want na de stoomtram gaan we met de boot naar Enkhuizen. De stad knapt bijna uit 'n vestingwal zoveel monumentale panden zijn hier te bewonderen: 366! Ons bevalt de mix van rust in het Snouck van Loosenpark – betaald met VOC-geld – en de reuring in het centrum. We duiken het Coffy-Huys in dat in een mooi VOC-pand uit 1625 zit. Hier koop je Enkhuizerkoffie en VOC-thee. Tijdens ons rondje doen we ook Alkmaar aan. Volgens onze gids is Alkmaar weliswaar geen 'officiële' VOC-stad, maar dat maakt de betekenis van de stad er niet minder belangrijk op. "In Alkmaar werd Spanje als eerste verslagen", horen we. De start van een periode van grote welvaart, waarin Alkmaar een belangrijke rol aannam als centrum voor handel en agrarische productie in de Gouden Eeuw. Hee, waren die Spanjaarden niet al in Hoorn verslagen – of hebben we het hier misschien over meerdere overwinningen? Hoe dan ook: de VOC-tijd is lang geleden, maar die competitieve winnaarsmentaliteit zit er blijkbaar nog steeds wel een beetje in, in ons Nederlanders. •

Info

Afstand vanaf Utrecht
92 kilometer

Meer informatie

[i goudeneeuwbovenamsterdam.nl](http://goudeneeuwbovenamsterdam.nl)
[i alkmaarprachtstad.nl](http://alkmaarprachtstad.nl)
[i visitmedemblik.nl/citytours](http://visitmedemblik.nl/citytours)
[i enkhuizenboeit.nl](http://enkhuizenboeit.nl)
[i watertaxihoorn.nl](http://watertaxihoorn.nl)
[i kasteelradboud.nl](http://kasteelradboud.nl)

Download de Golden Age Tour app op tablet of smartphone en beleef de Gouden Eeuw mee in Augmented Reality

Met de stoomtram boemel je gezellig van Hoorn naar Medemblik

Volop de ruimte bij camping Logde 61 in Medemblik

Campings

1 Lodge 61

Heerlijk weidse camping op loopafstand van Medemblik. De eigenaresse heeft een heel eigen visie op de natuur: haar droom is om van de omgeving een voedselbos te maken, zodat we weer leren om één te zijn met wat de natuur ons biedt. Tot die tijd is de ruimtelijke en rustige omgeving ook al heel fijn. In de 'slechtweerruimte' is een keuken aanwezig, een televisie, koelkast en twee computerplekken. De kinderen mogen helpen met het voeren van de dieren. In de omgeving vind je een viswatertje en het IJsselmeerstrand.

adres Brakeweg 61, 1671 LP Medemblik

open hele jaar

terrein middelgrote camping met 117 plaatsen, campers op een apart veld

[i anwbcamping.nl/70820](http://anwbcamping.nl/70820)

2 Camping Enkhuizer Zand

Familiecamping aan het IJsselmeer, tussen stadsmuur, stacaravanpark, Sprookjesland, het strand en ligweides. Camping-gasten mogen gebruik maken van het recreatiebad in het

park. Zeilschool. Het zandstrand met ligweides is een fijne plek en het water is ondiep.

adres Kooizandweg 4, 1601 LK Enkhuizen

open begin april – eind september

terrein middelgrote camping met en 100 toeristische- en 150 vaste staanplaatsen, voor campers speciale verharde plaatsen

[i anwbcamping.nl/55886](http://anwbcamping.nl/55886)

3 Camping 't Venhop

Camping ligt in een recreatiegebied, niet ver van Hoorn en het Markermeer. Alle staanplaatsen ook geschikt voor campers, buscampers wordt een andere plek toegewezen. In het ven kun je vissen en met sups, kano's of waterfietsen varen (te huur op de camping). Gezellig terras. Brood verkrijgbaar op de camping.

adres De Hulk 6-A, 1647 DR Berkhout

open hele jaar

terrein middelgrote camping met 60 toeristische- en 150 vaste staanplaatsen

[i anwbcamping.nl/68612](http://anwbcamping.nl/68612)

[kampeerkorting ANWB](#)
[Kampeerkaart CKE, ACSI](#)

Zoek en boek!
 ga naar anwb.nl/camping